

Vergaderjaar 2023–2024

32 824

Integratiebeleid

Nr. 430

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juni 2024

Tijdens het tweeminutendebat Inburgering en integratie van 30 mei 2024 heeft het lid Becker (VVD) een motie (32824–425) ingediend. Deze motie is mede ondertekend door de leden Keijzer (BBB), Flach (SGP), Van Oostenbruggen (NSC) en Boon (PVV). In deze motie is verzocht het Besluit Naturalisatietoets (BNT) en het Besluit verkrijging en verlies Nederlandschap (BvVN) zo te wijzigen dat een taaltoets in alle gevallen, behoudens psychische of lichamelijke beperkingen, wordt geëist voordat iemand mag naturaliseren, tenzij een inburgeringsdiploma op taalniveau B1 is gehaald.

In het debat dat de Minister van SZW met uw Kamer voerde, is aan de orde gekomen wat er nodig is om de eis van het benodigde taalniveau te verhogen. Een verhoging van het taalniveau bij naturalisatie naar B1 kan o.m. niet plaatsvinden zonder financiering van de extra kosten die dit oplevert. Deze kosten ontstaan doordat, in tegenstelling tot taalexamens met niveau A2, B1-examens getoetst worden via Staatsexamens. Het (blijvend) ontwikkelen, organiseren en afnemen van deze extra examens leidt tot een flinke toename van kosten. Doordat financiering hiervoor niet beschikbaar was, heeft het kabinet het voornemen uit het coalitieakkoord om het taalniveau te verhogen naar B1 niet kunnen realiseren.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft tijdens het tweeminutendebat uw Kamer toegezegd dat ik, vanuit mijn verantwoordelijkheid voor de Rijkswet op het Nederlandschap, met een appreciatie op deze motie zou komen. Met deze brief voldoe ik aan deze toezegging. Gezien de overwegingen in de motie, wil ik ook toelichting geven op de huidige regelgeving t.a.v. de eisen voor de naturalisatietoets.

Op basis van enkel het dictum van de motie, apprecieer ik deze motie als: oordeel Kamer.

Regelgeving Nederlanderschap

Op 1 januari 2022 is de Wet inburgering 2021 (Wi 2021) in werking getreden.

Aansluiting van het naturalisatiestelsel op de Wi 2021 is nog niet geregeld.

Met een noodbesluit is wel het Besluit Naturalisatietoets (BNT) gewijzigd. Hiermee is geregeld dat de huidige eisen voor de naturalisatietoets, gebaseerd op de Wi 2013, blijven gelden in afwachting van het nieuwe naturalisatiestelsel. Het noodbesluit heeft juridisch geen einddatum en vervalt op het moment dat het nieuwe naturalisatiestelsel in werking treedt.

Op grond van de huidige naturalisatie wet- en regelgeving geeft alleen een Wi 2013 inburgeringsdiploma op taalniveau A2 recht op naturalisatie, tenzij iemand in aanmerking komt voor vrijstellingsgrond dan wel een ontheffingsgrond.

Vrijstelling

Iemand krijgt vrijstelling van het overleggen van het inburgeringsdiploma Wi 2013 als deze persoon met documenten kan aantonen dat hij reeds beschikt over voldoende kennis van de Nederlandse taal (taaltoets) alsmede van de Nederlandse staatsinrichting en maatschappij. Dit kan bijvoorbeeld iemand zijn die in het verleden reeds met goed gevolg een inburgeringstraject heeft doorlopen (bijvoorbeeld op grond van de Wi 2007) en dit kan aantonen middels een inburgeringsdiploma Wi 2007. Een ander voorbeeld is dat iemand in Nederland onderwijs heeft gevolgd in de Nederlandse taal en in het bezit is van een op wettelijke basis uitgereikt diploma of getuigschrift van afronding van een opleiding van wetenschappelijk onderwijs, hoger onderwijs, algemeen voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs of leerlingwezen.

Ontheffing

Iemand krijgt ontheffing als aangetoond wordt dat die persoon door een psychische of lichamelijke belemmering, dan wel een verstandelijke handicap, niet binnen vijf jaar in staat is de naturalisatietoets te behalen of dat het voor de verzoeker, ondanks aantoonbaar geleverde inspanningen, niet mogelijk wordt geacht de naturalisatietoets te behalen.

Iemand die op grond van de Wi 2021 de zelfredzaamheidsroute (Z-route) heeft afgerond, kan op grond van de huidige naturalisatie wet- en regelgeving *geen* Nederlander worden. De Z-route is een nieuw onderdeel van de Wi 2021. Daarvoor bestond deze route niet. Zoals eerder gezegd is aansluiting van het naturalisatiestelsel op de Wi 2021 nog niet geregeld en blijven de eisen voor naturalisatie nog gelden die gebaseerd zijn op de Wi 2013.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg